

Poštovane notarke i notari,
koleginice i kolege, dame i gospodo,
poštovana javnosti,

u ime nevladinih organizacija Akcija za ljudska prava i Centar za monitoring i istraživanje želim svima dobrodošlicu na panel diskusiju o notarijatu u Crnoj Gori, institutu koji je u pravnom sistemu ove države zaživio prije nepunih šest godina.

Zahvaljujem se predsjedniku Notarske komore Crne Gore, gospodinu Branislavu Vukićeviću na saradnji u organizaciji ovog skupa. Zahvaljujem se i Ministarstvu pravde, i njegovim predstavnicima gospodina Branka Cimbalevića, načelnika Direkcije za nadzor i gospođu Anku Vučinić, pravosudnu inspektoricu, koji su se odazvali našem pozivu da učestvuju u današnjoj raspravi.

Notari vrše javnu službu i imaju važnu ulogu u uspostavljanju pravne sigurnosti posebno u oblasti prometa nekretnina, kod njih ovjeravamo razne neophodne dokumente i potvrde, zaključujemo u formi notarskog zapisa, između ostalih, ugovore o kupoprodaji nekretnina, ugovore o hipoteci, založne izjave, bračne ugovore, ugovore o raspodjeli imovine za vrijeme života, ugovore o doživotnom izdržavanju, a od maja 2015. godine su preuzeli i dio sudske nadležnosti u oblasti vođenja ostavinskih postupaka – raspravljanja zaostavštine i donošenja odluke u tom postupku. U ovoj oblasti notari su znatno rasteretili rad sudova (samo prošle godine su završili čak 4.664 ostavinskih postupaka, pri čemu je sudu na odlučivanje po prigovoru vraćeno samo 34 ili 0,7%).

Vrlo je važna uloga notara i u sprečavanju sudskih postupaka jer oni imaju obavezu da upozore stranke na štetne posljedice pravnih poslova koje pred njima zaključuju.

Ovu diskusiju organizujemo u okviru projekta **"Ka efikasnom pravosuđu – unaprijeđenje razvoja profesija u funkciji crnogorskog pravosuđa"**, zahvaljujući **podršci Kraljevine Holandije**. U projektu je predviđena serija od pet panel diskusija, od kojih smo već održali dvije, o posrednicima i izvršiteljima, danas razgovaramo o notarima, a do kraja mjeseca ćemo diskutovati i o vještacima i advokatima. Cilj ovih diskusija je da pojača uticaj građana na razvoj pomenutih profesija u funkciji pravosuđa, imajući u vidu da su sve to javne službe, u službi građana, koje na važne načine doprinose vladavini prava i ostvarivanju pravde u našem društvu.

Potrudili smo se da svaku od diskusija podstaknemo izvještajem zasnovanom na stručnom istraživanju. Danas predstavljamo veoma sadržajan izvještaj o notarijatu u Crnoj Gori advokatice Gorjane Leković koja saraduje sa Akcijom za ljudska prava. Cilj njenog izvještaja, koji smo vam prethodno dostavili, je da pruži kvalitetan osnov za raspravu, a ne da definitivno odgovori na sva pitanja.

Izvještaj pokreće pitanja o proširenju nadležnosti notara, nespojivosti notarske profesije sa političkim angažmanom, opravdanosti razloga za prepoznavanje notara kao javnih funkcionera, o kontroli rada notara, o nelojalnoj konkurenciji među notarima i njenom suzbijanju, o optimalnosti notarske tarife, o tome kako obezbijediti dovoljan broj notara za cijelu teritoriju države, o problemima na koje notari nailaze u radu sa strankama, itd. Gorjana je ponudila zaključke i dvadesetak preporuka kao odgovore na ova i druga pitanja, što će nadam se biti dovoljno za korisnu diskusiju.

Na kraju, **rezultati istraživanja javnog mnjenja** koje su ove godine CeMI i HRA uradili za potrebe projekta, pokazuju da je visok procenat od 63% ispitanika bio potpuno zadovoljan kvalitetom usluge koju im je pružio notar, 23% ispitanika su uglavnom bili zadovoljni, dok ih je 14% imalo ili neodređene stavove ili su bili nezadovoljni pruženom uslugom.

Čak 96,2% ispitanika je ocijenilo da je usluga notara bila dovoljno brza.

U odnosu na visinu notarske tarife, oko 45% misli da je optimalna, oko 39% da je veća od optimalne, dok 4% čak smatra da je i niža od optimalne.

Visok procenat građana – oko 91% - ne zna kome se i kako podnosi pritužba na rad notara, pa bi na širenju tog obavještenja trebalo mnogo više uraditi.

Izvršna direktorica HRA, Tea Gorjanc Prelević